

Załącznik nr 1

do Zarządzenia nr 4/2020/2021 Dyrektora

Szkoły Podstawowej im. Józefy Jabczyńskiej w Wysokiej

z dnia 14 września 2020 r.

**PROCEDURA UDZIELANIA
POMOCY PSYCHOLOGICZNO-PEDAGOGICZNEJ
W SZKOLE PODSTAWOWEJ
IM. JÓZEFY JABCZYŃSKIEJ
W WYSOKIEJ**

Podstawa prawna:

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz. U. z 2020 r. poz. 1280).

I. Cel procedury:

1. Uszczegółowienie sposobu postępowania w stosunku do ucznia, któremu potrzebna jest pomoc psychologiczno-pedagogiczna.
2. Usprawnienie działań nauczycieli w przedmiocie przygotowywania opinii o uczniu, opracowania indywidualnego programu edukacyjno-terapeutycznego.
3. Określenie zasad dokumentowania podejmowanych działań w ramach pomocy psychologiczno-pedagogicznej.

II. Zasady udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w szkole

1. W szkole organizuje się pomoc psychologiczno-pedagogiczną. Pomoc udzielana jest wychowankom oddziałów przedszkolnych, uczniom, rodzicom i nauczycielom.
2. Wszelkie formy świadczonej pomocy psychologiczno-pedagogicznej w szkole są bezpłatne, a udział dziecka/ucznia w zaplanowanych zajęciach w ramach jej realizacji dobrowolny.
3. Pomoc psychologiczno-pedagogiczna polega na:
 - 1) rozpoznawaniu i zaspakajaniu potrzeb rozwojowych i edukacyjnych dziecka/ucznia;
 - 2) rozpoznawaniu indywidualnych możliwości psychofizycznych dziecka/ucznia;
 - 3) rozpoznawaniu czynników środowiskowych wpływających na funkcjonowanie dziecka w oddziale przedszkolnym/ucznia w szkole;
 - 4) stwarzaniu warunków do aktywnego i pełnego uczestnictwa dziecka w życiu przedszkola/ucznia w życiu szkoły oraz funkcjonowania w środowisku społecznym;
 - 5) rozpoznawaniu przyczyn trudności w opanowywaniu umiejętności i wiadomości;
 - 6) wspieraniu ucznia z wybitnymi uzdolnieniami;
 - 7) opracowywaniu i wdrażaniu indywidualnych programów wczesnego wspomaganie, indywidualnych programów edukacyjno-terapeutycznych dla uczniów niepełnosprawnych oraz indywidualnych programów edukacyjno-terapeutycznych odpowiednio o charakterze resocjalizacyjnym lub socjoterapeutycznym dla uczniów niedostosowanych społecznie oraz zagrożonych niedostosowaniem społecznym;
 - 8) prowadzeniu edukacji prozdrowotnej i promocji zdrowia wśród dzieci, uczniów i rodziców;
 - 9) podejmowaniu działań wychowawczych i profilaktycznych wynikających z programu wychowawczo-profilaktycznego oraz wspieraniu nauczycieli w tym zakresie;
 - 10) wspieraniu uczniów metodami aktywnymi, w dokonywaniu wyboru kierunku dalszego kształcenia, zawodu i planowaniu kariery zawodowej oraz udzielaniu informacji w tym kierunku;
 - 11) wspieraniu nauczycieli i rodziców w działaniach wyrównujących szanse edukacyjne dzieci;
 - 12) udzielaniu nauczycielom pomocy w dostosowywaniu wymagań edukacyjnych wynikających z realizacji programów nauczania do indywidualnych potrzeb psychofizycznych i edukacyjnych ucznia, u którego stwierdzono zaburzenia i odchylenia rozwojowe lub specyficzne trudności w uczeniu się, uniemożliwiające sprostanie tym wymaganiom;
 - 13) wspieraniu nauczycieli i rodziców w rozwiązywaniu problemów wychowawczych;
 - 14) umożliwianiu rozwijania umiejętności wychowawczych rodziców i nauczycieli;
 - 15) podejmowaniu działań mediacyjnych i interwencyjnych w sytuacjach kryzysowych.
4. Pomoc psychologiczno-pedagogiczną świadczona jest, gdy jej potrzeba zorganizowania wynika w szczególności z:
 - 1) niepełnosprawności dziecka/ucznia;
 - 2) niedostosowania społecznego;
 - 3) zagrożenia niedostosowaniem społecznym;
 - 4) z zaburzeń zachowania i emocji;
 - 5) szczególnych uzdolnień;
 - 6) specyficznych trudności w uczeniu się;
 - 7) z deficytów kompetencji i zaburzeń sprawności językowych;
 - 8) choroby przewlekłej;
 - 9) sytuacji kryzysowych lub traumatycznych;
 - 10) niepowodzeń szkolnych;
 - 11) zaniedbań środowiskowych;

- 12) trudności adaptacyjnych.
5. O udzielanie pomocy psychologiczno-pedagogicznej mogą wnioskować:
- 1) rodzice dziecka/ucznia (prawni opiekunowie);
 - 2) uczeń;
 - 3) dyrektor szkoły;
 - 4) wychowawcy oraz nauczyciele prowadzący zajęcia z uczniem;
 - 5) pielęgniarka środowiskowa lub higienistka szkolna;
 - 6) poradnia psychologiczno-pedagogiczna;
 - 7) wychowawcy świetlicy;
 - 8) pracownik socjalny, asystent rodziny;
 - 9) kurator sądowy;
 - 10) organizacje pozarządowe lub instytucje działające na rzecz rodziny, dzieci i młodzieży.
6. Wnioski ustne o organizację pomocy psychologiczno-pedagogicznej przedkłada się wychowawcy oddziału/klassy. W przypadku wniosków z instytucji zewnętrznych rozpatruje się wnioski złożone w formie pisemnej lub drogą elektroniczną w sekretariacie szkoły.
7. Pomocy psychologiczno-pedagogicznej udzielają:
- 1) nauczyciele pracujący z uczniem;
 - 2) wychowawcy oddziału przedszkolnego;
 - 3) specjaliści wykonujący w szkole zadania z zakresu pomocy psychologiczno-pedagogicznej, w szczególności.

II. Postępowanie wobec ucznia, którego należy objąć pomocą psychologiczną.

Ustala się następujący tryb postępowania wobec ucznia, którego należy objąć pomocą psychologiczną:

1. W przypadku, gdy nauczyciel stwierdzi, że uczeń wymaga pomocy psychologiczno-pedagogicznej (potrzeby rozwojowe lub edukacyjne) następuje:
 - 1) niezwłoczne udzielanie tej pomocy w trakcie bieżącej pracy z uczniem,
 - 2) przekazanie informacji wychowawcy klasy.
2. Wychowawca klasy:
 - 1) informuje innych nauczycieli i specjalistów o potrzebie objęcia ucznia pomocą psychologiczno-pedagogiczną w trakcie bieżącej z nim pracy,
 - 2) w razie potrzeby – we współpracy z nauczycielami lub specjalistami planuje i koordynuje pomoc psychologiczno-pedagogiczną w ramach zintegrowanych działań nauczycieli i specjalistów oraz bieżącej pracy z uczniem lub
 - 3) stwierdza, że konieczne jest objęcie ucznia dodatkową pomocą psychologiczno-pedagogiczną z jednej (lub kilku) form określonych w rozporządzeniu w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej oraz informuje dyrektora szkoły przygotowując diagnozę wstępną- załącznik nr 1.
3. W przypadku konieczności objęcia ucznia dodatkową pomocą psychologiczno-pedagogiczną z jednej (lub kilku) z form, dyrektor szkoły:
 - 1) ustala formy udzielania pomocy oraz okres ich udzielania, wymiar godzin, w których będą realizowane,
 - 2) przekazuje niezwłocznie na piśmie rodzicom ucznia informację o ustalonych formach pomocy, okresie ich udzielania oraz wymiarze godzin.
4. Planując udzielanie uczniowi pomocy psychologiczno-pedagogicznej wychowawca klasy oraz nauczyciele i specjaliści współpracują z rodzicami ucznia lub z nim samym, jeśli jest pełnoletni, a także – w zależności od potrzeb – z innymi osobami, poradniami lub organizacjami wymienionymi w rozporządzeniu.
5. Specjaliści udzielający konkretnym uczniom pomocy psychologiczno-pedagogicznej wspierają nauczycieli obowiązkowych zajęć edukacyjnych w dostosowaniu sposobów i metod pracy do możliwości psychofizycznych tych uczniów.
6. Nauczyciele i specjaliści udzielający pomocy psychologiczno-pedagogicznej uczniowi w formach, o których mowa w rozporządzeniu oceniają efektywność udzielonej pomocy i formułują wnioski dotyczące dalszych działań mających na celu poprawę funkcjonowania ucznia.

7. W przypadku, gdy uczeń był już objęty pomocą psychologiczno-pedagogiczną wychowawca klasy planując udzielanie mu pomocy psychologiczno-pedagogicznej, uwzględnia wnioski dotyczące dalszych działań mających na celu poprawę funkcjonowania ucznia.

III. Zasady przygotowywania opinii o uczniu

1. Jeżeli uczeń kierowany jest na badania do poradni psychologiczno-pedagogicznej, za zgodą rodziców lub opiekunów prawnych, w celu stwierdzenia (potwierdzenia) zaburzeń i odchyłeń rozwojowych lub specyficznych trudności w uczeniu się, opinię sporządza wychowawca i nauczyciel zgłaszający problem.

2. Opinia, o której mowa w ust.1, powinna zawierać szczególności następujące informacje:

- 1) jakiego rodzaju trudności w pisaniu i czytaniu ma uczeń i czy występują one od początku nauki,
- 2) czy umie czytać ze zrozumieniem i samodzielnie pracować z tekstem,
- 3) czy dobrze zna zasady pisowni,
- 4) jakie uzyskuje wyniki w nauce,
- 5) z jakich przedmiotów oprócz języka polskiego ma trudności,
- 6) jak funkcjonuje w zespole klasowym,
- 7) jak się zachowuje podczas odpowiedzi,
- 8) czy regularnie uczęszcza do szkoły, czy odrabia zadania,
- 9) czy wykonywał ćwiczenia korekcyjno-kompensacyjne zalecane przez nauczyciela specjalistę lub nauczyciela języka polskiego.

3. Jeżeli uczeń kierowany jest na zespół orzekający, opinia również powinna być sporządzona przez wychowawcę i nauczyciela zgłaszającego problem. Logopeda, terapeuta mogą dołączyć własne uwagi.

4. Opinia, o której mowa w ust.3, powinna w szczególności zawierać następujące informacje:

- 1) czy wcześniej był składany wniosek do Zespołu Orzekającego, kiedy i czego dotyczył, charakterystyka ucznia obejmująca:
 - a) zachowanie – jeśli występują zaburzenia zachowania i zaburzenia emocjonalne należy opisać jak one się przejawiają,
 - b) opis zaobserwowanych objawów stanu zdrowia,
 - c) czy choroba ucznia wpływa na jego funkcjonowanie w szkole,
 - d) postępy w nauce,
 - e) czy rodzice wykazują zainteresowanie postępami dziecka w nauce, współpracują z nauczycielami, stosują się do zaleceń specjalistów opiekujących się dzieckiem.

5. W przypadku, gdy Zespół Orzekający w celu uzyskania informacji o problemach dydaktycznych i wychowawczych ucznia wystąpi o opinię do szkoły, opinię tę sporządza wychowawca klasy i nauczyciel zgłaszający problem. Logopeda, terapeuta pedagogiczny, inny specjalista pracujący z dzieckiem, mogą dołączyć własne uwagi.

6. Opinia, o której mowa w ust.5, ze szkoły powinna zawierać:

- 1) informację o rozpoznanych przez nauczycieli lub specjalistów prowadzących zajęcia z uczniem jego indywidualnych potrzebach rozwojowych i edukacyjnych oraz możliwościach psychofizycznych, w tym mocnych stronach i uzdolnieniach;
- 2) informację o funkcjonowaniu ucznia w szkole, w tym występujących trudnościach, a w przypadku uczniów niepełnosprawnych, niedostosowanych społecznie lub zagrożonych niedostosowaniem społecznym objętych kształceniem specjalnym – wielospecjalistyczną ocenę poziomu funkcjonowania;
- 3) informację o:
 - a) działaniach podjętych przez nauczycieli lub specjalistów w celu poprawy funkcjonowania ucznia w szkole,
 - b) formach udzielonej mu pomocy psychologiczno-pedagogicznej i okresie ich udzielania,
 - c) efektach podjętych działań i udzielanej pomocy,
 - d) wnioskach dotyczących dalszej pracy z uczniem mających na celu poprawę jego funkcjonowania.

IV. Orzeczenia i opinie poradni, a pomoc psychologiczno-pedagogiczna

1. Przy planowaniu pomocy psychologiczno-pedagogicznej dla uczniów posiadających orzeczenie o

potrzebie indywidualnego nauczania lub opinię poradni uwzględnia się zalecenia zawarte w tych dokumentach.

2. Planowanie i koordynowanie udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej uczniowi posiadającemu orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego, w tym ustalanie: form udzielania pomocy, okresu ich udzielania, wymiaru godzin, w którym poszczególne formy będą realizowane, jest zadaniem zespołu nauczycieli i specjalistów pracujących z uczniem. Ustalenia te są uwzględniane w opracowanym dla niego indywidualnym programie edukacyjno-terapeutycznym.

3. Uczniowi objętemu kształceniem specjalnym dostosowuje się program nauczania do jego indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych. Dostosowanie to następuje na podstawie opracowanego dla ucznia indywidualnego programu edukacyjno-terapeutycznego (IPET) uwzględniającego zalecenia zawarte w orzeczeniu o potrzebie kształcenia specjalnego.

4. Indywidualny program edukacyjno-terapeutyczny opracowuje się dla ucznia na okres roku albo etapu edukacyjnego (określa orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego), wg. wzoru, który stanowi załącznik nr 3.

5. Program opracowuje się w terminie do 30 dni od otrzymania przez szkołę orzeczenia publicznej poradni psychologiczno-pedagogicznej.

6. Zespół niezwłocznie, w terminie 14 dni od dnia otrzymania orzeczenia, opracowuje projekt programu.

7. Dyrektor szkoły zaprasza na zebranie zespołu rodziców ucznia.

8. Kopię programu przekazuje się rodzicom lub opiekunom prawnym dziecka, na ich wniosek.

V. Dokumentowanie udzielanej w szkole pomocy psychologiczno-pedagogicznej

1. Nauczyciele i specjaliści udzielający uczniowi pomocy psychologiczno-pedagogicznej prowadzą dokumentację zgodnie z wytycznymi zawartymi w rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej. w sprawie sposobu prowadzenia przez publiczne przedszkola, szkoły i placówki dokumentacji przebiegu nauczania, działalności wychowawczej i opiekuńczej oraz rodzajów tej dokumentacji.

2. Dokumentację tę stanowi dziennik zajęć, w którym odnotowuje się obecność uczniów na zajęciach, oraz do którego wpisuje się:

- 1) nazwiska i imiona uczniów w porządku alfabetycznym, oraz oddział, do którego uczęszczają;
- 2) adresy poczty elektronicznej rodziców i numery ich telefonów, jeżeli je posiadają;
- 3) indywidualny program pracy z uczniem, a w przypadku zajęć grupowych – program pracy grupy;
- 4) tygodniowy rozkład zajęć;
- 5) daty i czas trwania oraz tematy przeprowadzonych zajęć;
- 6) ocenę postępów i wnioski dotyczące dalszej pracy z uczniem;
- 7) odnotowuje się obecność uczniów na zajęciach.

3. Wychowawca gromadzi w indywidualnej teczce, dla każdego ucznia objętego odpowiednio kształceniem specjalnym, zajęciami rewalidacyjno-wychowawczymi lub pomocą psychologiczno-pedagogiczną dokumentację badań i czynności uzupełniających prowadzonych w szczególności przez logopedę, doradcę zawodowego, terapeutę pedagogicznego, lekarza oraz innego specjalistę, a także indywidualne programy edukacyjno-terapeutyczne, arkusze wielospecjalistycznej oceny poziomu funkcjonowania ucznia (WOPF-u) – załącznik nr 3, ocena efektywności pomocy psychologiczno-pedagogicznej – załącznik nr 4.

4. Do dokumentacji, o której mowa w ust.3, mają wgląd wszyscy nauczyciele i specjaliści oraz rodzice lub opiekunowie prawni dziecka w obecności wychowawcy.

VI. Ustalenia końcowe

1. Procedura obowiązuje wszystkich nauczycieli i specjalistów

2. Procedura wchodzi w życie z dniem wprowadzenia zarządzeniem dyrektora szkoły.

**INFORMACJA O ROZPOZNANYCH
PRZEZ NAUCZYCIELA/WYCHOWAWCĘ/ZESPÓŁ NAUCZYCIELI
INDYWIDUALNYCH POTRZEBACH ROZWOJOWYCH I EDUKACYJNYCH
DZIECKA/UCZNIA**

Imię i nazwisko dziecka/ucznia: kl.

Data i miejsce urodzenia:

Wychowawca/nauczyciel prowadzący:

1. Diagnoza (*rozpoznanie*):

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

2. Informacja o funkcjonowaniu dziecka w oddziale przedszkolnym/klasie /szkole, w tym o występujących trudnościach wychowawczych:

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....
(data, miejscowość)

.....
(podpis wychowawcy/nauczyciela)

Załącznik nr 2 do Procedury

Przykład metryczki do konstruowania Indywidualnego Programu Edukacyjno-Terapeutycznego (IPET)

INDYWIDUALNY PROGRAM EDUKACYJNO-TERAPEUTYCZNY

Metryczka	
Imię i nazwisko ucznia	
Rok urodzenia ucznia	
Podstawa założenia IPET – nr i data wydania orzeczenia	
Nazwa szkoły	
Oznaczenie etapu edukacyjnego	
Oznaczenie klasy	
Koordynator zespołu	
Zespół opracowujący IPET	
I. Rozpoznanie wynikające z orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego	
a. Diagnoza:	
b. Zalecenia:	
c. Uzasadnienie:	
II. Funkcjonowanie dziecka/ucznia (informacja z wielospecjalistycznej oceny poziomu funkcjonowania dziecka/ucznia)	
a. Cechy ucznia sprzyjające rozwojowi (mocne strony)	
b. Trudności ucznia (słabe strony)	
c. Inne (niewymienione w orzeczeniu) informacje o trudnościach ucznia	
d. Funkcjonowanie ucznia w zespole klasowym	

III. Cele programu	
1. Cele edukacyjne	
2. Cele terapeutyczne	
3. Cele wychowawcze	
IV. Zintegrowane działania nauczycieli i specjalistów pracujących z uczniem w celu poprawy funkcjonowania ucznia i wzmacniania jego uczestnictwa w życiu szkoły	
1. Nauczyciele pracujący z uczniem	
2. Działania o charakterze socjoterapeutycznym/terapeutycznym	
3. Działania o charakterze rewalidacyjnym	
4. Logopeda	
5. Inne (wpisać jakie)	
V. Zakres i sposób dostosowania wymagań edukacyjnych do indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych ucznia	
Wskazania do pracy z uczniem na poszczególnych zajęciach lekcyjnych Edukacyjne: Wychowawcze:	
1. Formy pracy	
2. Metody pracy	
VI. Zakres współpracy nauczycieli i specjalistów z rodzicami dziecka w realizacji programu	
Współpraca w zakresie osiągania przez ucznia celów edukacyjno-terapeutycznych:	

VII. Działania wspierające rodziców ucznia		
VIII. Formy pomocy psychologiczno-pedagogicznej udzielane uczniowi – okres udzielania pomocy, wymiar godzin.		
Formy pomocy psychologiczno-pedagogicznej	Tygodniowy wymiar godzin	Okres udzielania pomocy
Zajęcia rewalidacyjne		
Zajęcia wychowawczo-terapeutyczne		
Zajęcia logopedyczne		
Zajęcia dydaktyczno-wyrównawcze		
Zajęcia związane z wyborem kierunku kształcenia lub z zakresu doradztwa zawodowego		
Wybrane zajęcia edukacyjne, realizowane indywidualnie z uczniem lub w grupie do 5 osób (w zależności od indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych, możliwości psychofizycznych ucznia, wskazanych w orzeczeniu)		
Inne, wpisać, jakie		
IX. Okresowa ocena efektywności podejmowanych działań	Przynajmniej dwa razy w roku szkolnym: - na koniec pierwszego półrocza - na koniec drugiego półrocza	
X. Ewaluacja	- bieżąca obserwacja ucznia podczas zajęć - wywiad z rodzicami i uczącymi nauczycielami na temat postępów i trudności ucznia	

Podpisy nauczycieli/specjalistów opracowujących dokument:

1.
2.
3.
4.

.....
(data i podpis rodziców/opiekunów prawnych)

.....
(data i podpis dyrektora szkoły)

WIELOSPECJALISTYCZNA OCENA POZIOMU FUNKCJONOWANIA UCZNIA

rok szkolny

Imię i nazwisko dziecka:

Data urodzenia dziecka:

Rodzaj niepełnosprawności:

Koordynator zespołu:

Zespół - nauczyciele/specjaliści pracujący z dzieckiem:

.....

.....

.....

.....

DIAGNOZA CZĄSTKOWA

Analiza orzeczenia

/przy diagnozie wstępnej/

**Uzdolnienia/predyspozycje/zainteresowania
dziecka/ucznia w ocenie wychowawcy**

**Funkcjonowanie dziecka/ucznia w ocenie
wychowawcy i nauczycieli/specjalistów
pracujących z dzieckiem/ucniem**

OCENA EFEKTYWNOŚCI PROGRAMU

Obszar funkcjonowania	Opis funkcjonowania dziecka/ucznia w danym obszarze		Indywidualne potrzeby rozwojowe dziecka/ ucznia wynikające z diagnozy w danym obszarze. Zakres i charakter wsparcia dziecka/ucznia:
	Mocne strony	Słabe strony /trudności/	
Ogólna sprawność fizyczna (motoryka duża)			
Sprawność rąk, dłoni i palców (motoryka mała)			

Zmysły i integracja sensoryczna (funkcjonowanie w obszarze zmysłów: słuch, dotyk, wzrok, węch, smak)			
Komunikowanie się oraz artykulacja			
Sfera poznawcza i procesy poznawcze (uwaga, percepcja, pamięć, kontrola poznawcza, myślenie)			
Sfera emocjonalno-motywacyjna (radzenie sobie z emocjami, motywacja do działania, nauki i pokonywania trudności itp.)			
Sfera społeczna (kompetencje społeczne, relacje z dorosłymi, relacje z rówieśnikami itp.)			
Samodzielność			
Dodatkowe informacje o uczniu/dziecku istotne dla procesu edukacyjnego i wychowawczego:			
Zakres i charakter wsparcia ze strony nauczycieli, specjalistów /zalecenia Zespołu/:			

Podpisy nauczycieli/specjalistów opracowujących dokument:

1.
2.
3.
4.

Podpisy innych uczestników spotkania (rodzice ucznia, zaproszeni specjaliści spoza szkoły):

Wysoka,

.....
pieczęć i podpis dyrektora szkoły

**OCENA EFEKTYWNOŚCI
POMOCY PSYCHOLOGICZNO-PEDAGOGICZNEJ**

zajęcia
(rodzaj zajęć)

..... półrocze w roku szkolnym

Imię i nazwisko dziecka/ucznia:

Data i miejsce urodzenia:

Wychowawca/nauczyciel prowadzący:

1. Efekty pracy z dzieckiem/ucznem (**ocena lub opinia**)

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

2. Wnioski do dalszej pracy:

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

.....
(data, miejscowość)

.....
(podpis wychowawcy/nauczyciela)